

ΤΑ ΣΙΓΙΛΛΑ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ *

Περαιτούται ήδη ή καλή έποχή των σιγίλλων, άλλ' ουχί των βασιλικών, διότι αυτά έξηκολούθησαν μέχρι του ΙΒ'. αιώ.ος, άλλά των ιδιωτών, οι όποιοι έλαχίστην έστοτε έποιούντο χρῆσιν αυτών.

Τό σιγίλλον ήτο, ούτω: είπειν, ή νομιμοποίησης τῆς ύπογραφῆς.

"Όταν όμως εύρίσκατο κανείς μακράν του οίκου του καί δέν είχε μαζί του τό σιγίλλον του τότε προσέτρεχεν εις ένα γείτονα του όστις του εδάνειζε τό ιδιόν του. Έν τοιαύτη περιπτώσει όμως, όπως προσφυλαχθῇ αὐτός κατά πάσης παρεχραξέως, έγένετο μνεία του γεγονότος τούτου εις αυτό τοῦτο τό έγγραφον διά των λέξεων — *Ελλείπει τοῦ σιγίλλου μου μεταχειρίζομαι τό τοῦ κυρίου... κ.τ.λ.* — ή υπό οίονδήποτε άλλον τύπον σχετικόν.

Ήδύναντο έν τούτοις τυροδιώκτης τις νά κατώρθωνε νά μιμηθῇ έντελῶς τήν σφραγίδα ταύτην, τό αποτύπωμα τούτέστι τοῦ σιγίλλου, ένεκα τούτου προσέτρεχον εις άπειρα πρόχειρα μέσα όπως κατορθώσουν νά προσδώσουν αυθεντικόν τύπον εις τήν βούλλαν αὐτήν.

Πολλάκις τά αντίθετα μέρη, τά ένδιαφερόμενα εκ του έγγράφου, έκαμνον επί του μαλακού ακόμη κηρού τό αποτύπωμα ενός των διακτύλων των, ή παρενέθετον προτού κάμουν τό αποτύπωμα, τρίχα:ς ή οιονδήποτε άλλο άδιαφιλονείκητον σημεῖον τῆς παρουσίας των καί τῆς πλήρους αὐτῶν συγκαταθέσεως.

Ούτω: ή επιστολή τήν όποίαν ή 'Ιωάννα Δ' Ἄρκ άπήρθυσεν εις τούς κατοίκους του Riom, καί ή όποία φυλάσσεται εις τά Δημοτικά αρχεία τῆς πόλεως ταύτης, φέρει ακόμη περασμένην διά μέσου τῆς βούλλας μίαν μαύρην τρίχα από τήν κόμην τῆς. Αὐτή εἶνε ή μόνη υλική απόδειξις ότι ή ήρωική τῆς Γαλλίας κόρη είχε μαύρην κόμην.

Η αίτία τῆς βαθμιαίας έξαφάνισεως των σιγίλλων υπῆρξεν ή εκλαίκευσις τῆς γραφῆς ήτις παρέχει εις όλους τά μέσα νά θέτουν τήν ύπογραφήν των καί ακόμη περισσότερον ή αντικατάστασις τῆς περιγραμνῆς διά τοῦ χάρτου, τουθ' όπερ καθιστά σχεδόν άδύνατον τήν ύπαρξιν κρεμαστών από τοῦ χάρτου σιγίλλων.

Ἀφ' έτέρου τό διπλωμα αντικαταστάθεν διά τῆς έντολῆς ή κλειστῆς επιστολῆς (*lettera Chiusa*) όπως έκκληίτο κατ' αρχάς, ήτις έτυπώσατο καί έτίθετο έν τῇ θήκῃ τῆς, άποκρύπτουσα τοιουτοτρόπως τό περιεχόμενον από τά διάκριτα βλέμματα, υπῆρξεν ή αίτία τῆς φευ-

ρέσεως των μικρών σιγίλλων, τά όποία εἶνε σχεδόν έκείνα τά όποία μέχρι τῆς σήμερον μεταχειρίζομεθα ως σφραγίδας. Η επανάστασις αὕτη ήρχισε κατὰ τόν 15ον αἰώνα, ούτως ώστε εις τό σημεῖον τοῦτο δυνάμεθα νά σταματήσωμεν. λέγοντες ότι έπερατώσαμεν τόν προορισμόν τῆς μελέτης μας.

Ούχ' ήττον θά είπωμεν ολίγας ακόμη λέξεις περί των σιγίλλων τά όποία μεταχειρίσθησαν οι Γάλλοι μεγιστάνες μέχρι των χρόνων τῆς Γαλλικῆς Επαναστάσεως.

Κατά τούς χρόνους τοῦ Λουδοβίκου ΙΒ' ή τέχνη ή χαρακτική είχε κάπως επανυψωθῇ, άλλ' όμως τό σιγίλλον τοῦ Βασιλέως τούτου ολίγον διάφερε καί υπερεἶχεν από τά των άμέσως προκατόχων του.

Έν άλλο δείγμα τῆς τέχνης τῆς εποχῆς έκείνης έχομεν τό σιγίλλον τοῦ Φραγκίσκου Α' ! ό όποῖος παρίσταται έν αὐτῷ με χαρακτηριστικά άγενοῖον νεανίσκου· άλλά τό επίον έτος άναπαρίσταται εις τό «*σιγίλλον κατὰ τήν άπουσίαν τοῦ άρχοντος*» ή ιστορική φυσιογνωμία του, τήν όποίαν κατέστησαν δημοτικήν τόσοι καί τόσοι περιφανείς καλλιτέχνη: με πρόσωπον μάλλον επίμηκες, πώγωνά άπολήγοντα εις αἶγμήν, πολύ όμοιάζοντα τέλος κατὰ τήν φυσιογνωμίαν με τούς πρώτους Καπέτας.

Η Ἀναγέννησις καθίσταται λίαν έπαισηθητή με τόν Ἑρρίκον Β' κατὰ τρόπον άδιαφιλονέικητον. Δύο άγγελοι οι όποιοι όμοιάζουν πάρα πολύ με δύο έρωτιδεῖς, κρατοῦσι τό επισκήνωμα τό όποῖον σκεπάζει τήν λίαν μικροσκοπικήν κεφαλήν τοῦ μονάρχου τούτου.

Θέλομεν νά υπενθυμίσωμεν ένταῦθα ως έν παράδειγμα ένα ώραιόν νεωτερισμόν παρατηρούμενον εις τό σιγίλλον τοῦ Φραγκίσκου Β' καί τῆς Μαρίας Στουάρτ, εις τό όποῖον φαίνονται οι δύο οὔτοι νέοι υπό τό αὐτό επισκήνωμα (*balda- cehino*.) Έν τούτοις τό σύστημα τοῦτο δέν τό ήσπασθησαν οι μεταγενέστεροι καί τοιουτοτρόπως δέν εὔρε, ή έλαχίστους μιμητάς ό νεωτερισμός οὗτος.

Θά ήτο, ούτως είπειν, με έν σιγίλλον αντίθετον με

Σιγίλλον Λουδοβίκου ΙΗ'.

τούς κανόνες τῶν όποίου: ήκολούθησαν μέχρι τῆς εποχῆς εκείνης, άλλ' ή μορφή τῆς άγαθῆς Βασιλισσῆς, ήτις βραδύτερον έγένετο τόσον άτυχῆς ώστε νά τετρατίσῃ τόν βίον επί τοῦ ι- κριώματος, με:

*) Συνέχεια καί τέλος.